

Reduserte jordbruksinntekter på Østlandet i 2023

Gårdbrukerne på Østlandet fikk i gjennomsnitt en jordbruksinntekt på kr 356 000 i 2023, en reduksjon med 40 prosent fra 2022. Vanskelige driftsforhold og lave kornavlinger preger bildet. Kornbrukene hadde en kraftig reduksjon i økonomisk resultat.

Dette går fram av NIBIOs årlige driftsgranskinger. 330 bruk fra Østlandet var med i undersøkelsen som omfattet 938 bruk totalt for 2023. **Jordbruksinntekt** er her definert som vederlag til alt arbeid og egenkapital per årsverk.

Jordbruksinntekten falt

Jordbruksinntektene på Østlandet falt kraftig i 2023, hovedsakelig på grunn av avlingsskade på grunn av nedbør. Dette slo kraftigst ut på korn.

Jordbruksinntektene falt mest for bøndene på flatbygdene, der nedgangen var på 48 prosent, mens bøndene i «andre bygder» fikk 28 prosent lavere inntekt enn året før.

Jordbruksinntekten i 2023 var henholdsvis kr 350 000 og kr 363 000 i de to områdene. 2023 er det året med lavest jordbruksinntekt for østlandsbøndene siden tørkeåret 2018, om en ser på inntektene for siste 10-årsperiode i faste 2023-kroner.

Stabile produsentpriser for flere jordbruksprodukter.

Etter en kraftig oppgang i prisene i 2022 har det vært små endringer i produsentprisene for de fleste produkter i 2023. Størst endring har det vært på sauekjøtt, +14 prosent, slaktegris, +9 prosent, hvete, +8 prosent, konsumegg, +7 prosent, bygg, +6 prosent og epler, -6 prosent. De resterende produktgruppene har hatt en endring på under 3 prosent. Melkeprisen er så godt som uendret.

Stor avlingsreduksjon for Kornproduksjon

Mange bruk på Østlandet har kornproduksjon eller korn i kombinasjon med andre produksjoner. Kornavlingene på Østlandet har gått ned, med fra 30 prosent for rug og rughvete til 50 prosent for hvete, fra 2022 til 2023. Kornbrukene i begge regionene fikk lavere avlinger i 2023 enn året før. På flatbygdene gikk kornbøndene ned i jordbruksinntekt fra kr 956 000 i 2022 til 0 i 2023. I Andre bygder sank jordbruksinntekt fra kr 708 000 i 2022 til -40 000 i 2023, en reduksjon på 106 prosent. Her er erstatning for avlingsskader medregnet i inntekten.

Korn og svin

På Østlandet har kornproduksjon kombinert med svin tradisjonelt vært en lønnsom driftsform. I 2023 oppnådde driftsformen kr 401 000 i jordbruksinntekt, eller 44 prosent mindre enn året før.

Melkeproduksjon

Bruk med «melk og storfekjøtt» på flatbygdene hadde kr 457 000 i årsverksinntekt, en nedgang på 23 prosent. I «andre bygder» var det en nedgang med 30 prosent, og det ga en årsverksinntekt på kr 337 000.

Storfekjøttproduksjon

Storfekjøttproduksjon hadde en reduksjon i årsverksinntekt på 15 prosent i flat-bygdene og på 16 prosent i «andre bygder». For flatbygdenes del er resultatet kr 302 000 i årsverksinntekt. I «andre bygder» ble resultatet kr 328 000.

Sauekjøttproduksjon

På Østlandet foregår produksjonen mest i «andre bygder». Bruk med ensidig sauekjøttproduksjon i denne landsdelen hadde en liten økning på 3 prosent i årsverksinntekt fra 2022, og oppnådde kr 284 000.

Tilskuddene økte

I 2023 gikk summen av produksjonstilskudd opp med 25 prosent for brukene på Østlandets flatbygder og med 27 prosent i «andre bygder». Tilskudd utgjør henholdsvis 25 og 38 prosent av produksjonsinntektene for flatbygder og «andre bygder».

Kostnadene økte

Kostnadene i jordbruket økte med 11 prosent i flatbygdene og 14 prosent i «andre bygder». I 2023 var det variable kostnader som økte mest. Disse utgjorde 57 prosent av totale kostnader på flatbygdene og 52 prosent i «andre bygder».

Nettoinntekt og gjeld

For østlandsbrukene samlet i 2023, bidro jordbruket med 25 prosent av samlede inntekter, mens skogbruk og tilleggsnæring basert på brukets ressurser, bidro med henholdsvis 4 og 11 prosent. Lønnsinntekt stod for 54 prosent av samlede inntekter.

I gjennomsnitt var brukerfamiliens samlede inntekter for 2023, fratrasket rentekostnader og kårutgifter, 1,26 mill. kr i Østlandets flatbygder og 1,29 mill. kr i «andre bygder». Det er en reduksjon med 25 prosent i flatbygdene og 11 prosent i «andre bygder». I 2023 hadde begge regionene økning i betalte renter, og økningen var størst i flatbygdene med 59 prosent.

Kontaktpersoner ved NIBIO:

Håvard Rønningen Graarud

Rådgiver, divisjon Kart og statistikk

Telefon: 412 84 067

E-post: håvard.graarud@nibio.no

Kristin Bue Jahn

Rådgiver, divisjon Kart og statistikk

Telefon: 465 43 805

E-post: kristin.bue.jahn@nibio.no

Ordforklaringer

Jordbruksinntekt blir målt som lønn til alt arbeid og rente på egenkapital per årsverk.

Produksjonsinntekter er inntekter fra planteproduksjon og /eller husdyrproduksjon.

Jordbruksfradraget er skattelette i form av et ekstra fradrag i alminnelig inntekt.

Alle verdier i teksten er oppgitt i nominelle verdier.

Jordbruksinntekt per årsverk à 1845 timer for Østlandet og landet i perioden 2014 – 2023

